

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР

№ 94 (1410)

Субота, 28 лістапада 1959 года

Цана 40 кап.

Насустрэч
Пленуму
ЦК КПСС

Учарашняе і сённяшняе

Адбылася XII Радзкоўшчкая раённая камсамольская канферэнцыя. Выступалі настаўнікі і аграномы, вучні і культработнікі. Узяла слова і дзяржа калгаса імя Сталіна Яніна Танава.

— Я працую на ферме першы год, — казала яна. — Вясной мы вырашылі змагацца за права называцца калектывам камуністычнай працы. Тады я дала слова наадпаче па 2 200 літраў малака ад каровы. А надалей звыш 2 600. Думаю, да канца года будзе не менш трох з паловай тысяч.

Калгас імя Сталіна, вёскі Гарнякі, Сячавічы ўлімаваў амаль кожны працоўны. Хто сёлетра атрамаў па 700 цэнтнераў зялёнай кукурузнай масы з гектара? Сталінін. Дзе раней за ўсіх закончылі капашч бульбу? У Сячавічах. Хто паспяхова выхутуе да агляду канцэрты? Моладзь гэтага калгаса...

Галоў пачаў назваць і быў у гэтым калгасе. Шыльная дарога стужкай відэа мэй ўзгоркаў. Паабядалі сямтам тудэйшымі хутары, стаў ішчы няжаскім абвёс. «Не, такія дэталі нямаюць паасуюць да майго варыса...» — думаў я.

З розуму мяне вывёў скрын нямазаных колаў, якія па патаналі ў пяску. Вусаты дзядзька ў салдацкім френчы вёз два бітоны з-пад малака.

— Сядай, сыноч, — прынімаў ён хана. — Удвух вяселья будзе.

— Дык што ж Гранчы неадзела... — Лармо... Сядай, калі запрашаю. Стары доўга і абываека разглядаў лейшы. Урэшце не вытрымаў і спытаў:

— Ці не змгзасеўці ты?

— Не, з газет, збіраюся пісаць пра ваш калгас.

— Зноў хваліць нашага старшыню?

— А наўжо гэтага ён не варта? У вас жа надарнаа дуду справы.

— Надарнаа... — прабураў стары. — Толькі з гэтай зямелькі не ўсё ў калгасны свёрна трапляе. Ты думаеш, сыноч, сэрца ма раўнечна, калі я вязыў ўсёго два бітоны малака?

— Дык што ж рабін?

— Што? — стаўм павярнуўся да мяне. — У калгасе новы гаспадар патрабён. Бачыш: вунь бадоты цягнуцца жно да лесу? Гэта ж торф, чорнае золата. А тут — пясчкі. Вось і трэба абдобрць гэтую пясчуху. Такаа тут залатая панічка будзе, што кузы там...

Ён на хвіліну залумаўся, направиў пугаўем на кані матузкаватыя шоны.

— Учора да нас агіні таварыш з райкома прывяздаў, — прадлаўжаў ён. — Пра Пленум расказаў. Я так думаа: інакш ілпер будзе. Пршышло партыя і нам гаспадар. Прывяздаў галоў прыз дзясць — ды што я кажу — праз пясч — вась і напіша пра наш калгас. А ілпер...

Не атрымаўся ў мяне тэлы нарыс. Пршышло пісаць крытычны карэспандэнцыю.

...І вась я зноў у тым калгасе.

Як непазнавальна змяніліся калгасныя краіны і за гэтыя шэсць год. На палях кропач слупы электраі радыёліній. Каля рэчкі — даўжэзныя штабелі торфу летняй нарыхтоўкі. Зніклі амаль усё хутары. Іх гаспадары пераехалі ў вёскі. Пракладзены новыя вуліцы. Вакол прасторных лажно вастуць сады. Але самыя вялікія змены адбыліся на палях: былі сядзеньне азійная руць, доўгімі раўмі цягнуцца бупты бульбы.

Нагледзячы на ранні час, новы старшыня калгаса Максім Іаўлевіч Крэза ўжо быў у сваім кабінце. На сцяне разгорнутыя пераходныя Чырвоныя сцягі райкома партыі і райвыканкома за ўрадаўнасч і лепшыя паказчыкі трактарнай брыгады. У па-

кой раз-по-раз заходзяць калгаснікі. Усе справы старшыня вырашае хутка і па-дзелавому. Адчуваецца, што Максім Іаўлевіч мае багаты сельскагаспадарчыя веды і арганізатарскія здольнасці. Ён закончыў сельскагаспадарчую акадэмію, доўгі час працаваў у абласным універсітэце сельскай гаспадаркі, а пасля — галоўным заатэхнікам Радзкоўшчкі МТС.

У сакавіку мінулага года Максім Іаўлевіч выбраў старшынёй праўлення. У калгасе пачалася вялікая бітва за ўрадаўнасч, за лепшыя ўдзельнікі гаспадаркі. Напрамак узалі правільны: за два месяцы на палі вывелі 26 тысяч тон арганічных угнаенняў — будыла бешчым за ўсё папарозны год. У барачыбе за ўдзельнікі гаспадаркі раслі людзі, гартваліся характарам.

Нельк тав. Крэза пачаў прыкмячаць, што брыгадзір другой паловай Іаўлевіч Карпініч не спраўляецца з абавязкамі. А зробіў яму забвугу — ён адразу ж піша заяву аб звалненні, бо ведае, што ў брыгадзе няма такога чалавеча, які мог бы яго замяніць.

Тут старшыня стаў прыгядзца да настаўніка фізікультуры Гарнякоўскай сямігодкі Івана Сінякова: дзелаў, сціпны.

— Можна пойдзем, Іван Мікалаевіч, — зваруўся яму. — Зваруўся да яго тав. Крэза. — Няма кім замяніць Карпінічага.

— Што ж, — падумаў Іван Сінякоў, — калі трэба, то трэба дапамагчы.

Вечарам таго ж дня задаволілі «просьбу» Карпінічага, вызвалілі яго. І не памыліліся. Калі ў мінулым годзе па калгасу ў сярэднім з кожнага гектара сабралі па 10,8 цэнтнера збожжа, дык у брыгадзе Івана Сінякова — па 15,6 цэнтнера, а на асобных участках — да 19. Нагледзячы на асушчаныя лета, сабралі ўрадаўнасч ішчы вышэйшы.

— Сёлета, — гаворыць Максім Іаўлевіч, — мы абавязаліся аграрыям з гектара па 14 цэнтнераў збожжа, па 500 цэнтнераў кукурузнай масы, наліць на карову 2 100 літраў малака. І як рэзасна, калі ўсе гэтыя паказчыкі перавышаны. Вы скажана: яны не такія ўжо і высокія. Згодзен. Але ж колькі летась мы атрымалі малака і мяса за год — столькі сёлета да пагледзе. А ведаецца, чаму? Бо людзі ў нас цудоўныя. Не верыце? Ну, дык паедзем у Сячавічы. Фашысты ў ваіну не раз палілі гэтую вёску, людзей растраэльвалі. А ілпер абдубавалася, ішчы прыгажэйшай стала. Есць фельчарска-акушарскі пункт, хата-чытальня, магазін.

Пакуль калгасная аўтамашына імчалася сярод апусцелых бульбянішчаў, Максім Іаўлевіч паслелі па-дзядзіна калгаснымі планами.

— Вось тут, — паказаў, хутка будзе цэнтр ацелі. Пабудуем клуб на 550 месцаў, кантору, школу, сельмаг. А вунь там расквіцана новы сад. К канцу сямігодкі будзем збіраць з гектара не менш 20 цэнтнераў збожжа. Але я думаю, што гэтага рубіжкі мы дасягнем ішчы ў 1963 годзе.

З-за павароту паказаліся Сячавічы. Вакол іх — пазалочаныя кастрычнікам ліпы і клёны. Усё дыхае спакомам, мірнай стваральнай працай. Проста не верыцца, што пасля ваіны тут былі адны вогнішчы. Не вершыш у тое, аб чым у пачатку 1944 г. павездалаў орган падпольнага Радзкоўшчкіскага райкома КПБ, газета «Смерць фашызму»: у Сячавічах гітлераўцы жывымі спалілі 36 жанчын і дзяцей, сярэд іх — 70-гадовая Тацяна Рудзь, чатырохгадовая Вера Рудзь, 90-гадовая Марыя Кавалеўская...

Мы спыняемся на водшыбе і мар-

куем, у які дом зайсці, каб даведацца, як сёння жывуць сячавічляне. Дзясцкі кандыдату — адна лепшая за другую. Каго ж выбраць? «Усе заможныя, добра апранутыя, старанна працуюць. Выберы аднаго — пакрыўдзіцца ішчы». — гаворыць брыгадзір тав. Кулаковіч.

Зайшлі ў першы дом. Гаспадар Іаў Іаўлевіч Забаронак — сталы чалавек. Зачалі гаворку пра жыццёвыя, надзельныя справы.

— Ого, каб раней гэта, — пачаў расказаваць Іаў Іаўлевіч. — Хіба пры панах я мог нават марыць, каб хадыць у крамы, кожны дзень мець на стале скарку і да скаркі? Меў толькі паўгектара няўдольны. Уся зямля тады належала пану Янішэўскаму. А ілпер усё навакол наша, значыць і маё.

— А памтаеш, Іаў, як за пазаткі кубар у нас апівалі, — залучыла да гутаркі гаспаляня. Паўліна Васільеўна. — Другой жа мёлі не было. Цяпер у доме — дастатак: радзькі, электрыка, ды і дзеці павывучыліся.

— А людзі нашы, — перавыліне дз гаспадар, — хоць бы сусед Іван Рудзь — урачом працуе. Ланік Смаленскі — настаўнічае ў школе. А Уладзімір Шнейлар — выкладчык Віцебскага медыцынстута. На тэрыторыі калгаса — пяць школ, тры бібліятэкі. А вазьміце тэхніку. У калгасе шэсць аўтамашынаў, дзевяць трактараў, два камбайны, 15 электратрактараў. А балька мой, нябожчык, і плуга жалезнага не меў.

На развітанне Іаў Забаронак нам паказаў:

— Прывядзьце праз год-другі — не тое ўбачыце.

Паслухаўшы сячаўлян — і ішчы раз пераконаваўся, што сямігодка будзе выканаана дэтармінава, бо слова народа — прароцкае, мудрае слова. І як жа тут мне не прыгадзіць таго вусатага, на жаль, невядомага мне па прывіччым малакавозчыка, які пясчю доўга назал так упдзена прадбачыў росквіт свайго роднага калгаса. Народ скажа — значыць будзе.

А. МАЛЬДЗІС.
Радзкоўшчкі райён.

Вечар дружбы

У сталіну нашай рэспублікі — Мінск з Букавіны на некалькі дзён прыйшла група студэнтаў і выкладчыкаў Чарніўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Іх запраціў камсамольскі камітэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Леніна. Украінскія сябры праслухоўваюць некалькі лекцыяў па сучаснай беларускай літаратуры, якую яны вивучаюць у сваім ўніверсітэце, пазнаёмяцца з жыццём і вучобай беларускіх студэнтаў; пабываюць на прадпрыемствах і ў культурных установах сталіцы.

Дзямі ў памяшканні філалагічнага факультэта БДУ адбыўся літаратурны вечар, прысвечаны дружбе дзвюх братніх рэспублік.

Уступным словам вечар адкрыў кандыдат філалагічных навук, пісьменнік Іван Навуменка. Горача, ад усёй душы ён вітаў дарогіх украінскіх гасцей.

На трыбуну агіні за адным падмамошца студэнтаў, выкладчыкаў, пісьменнікаў і пазты. Першым выступіў беларускі пазт-песеннік Адам Русак. Ён прапачаў некалькі лірычных вершаў, пэснь, прысвечаных жыццю і працы савецкіх людзей, дружбе нашых народаў. Па просьбе украінскіх студэнтаў пазт тут жа падаваў і ім тэкст свайго верша «Толькі з табою», які пакладзены на музыку і стаў папулярным рамансам.

— Слаўна спяваць, — заяўляюць калгаснікі.

Потым хор ступале месца танцоўрама. Заўята вытанцоўваюць «Крыжачок» Серафіма Шейніна, Аўгяіна Міхасянак, Яніна Буткевіч, Чэслаў Янелі, Мікалай Міхасянак і ішчыя юнакі і дзяўчаты. «Крыжачок» змяняецца «Лявоніхай», «Юрачкам».

Чула адгукнулася зала на вострыя сатырычныя пэснь, якія пад акампамент баяніста Уладзіміра Караленкі выконвалі Серафіма Шейніна, Яніна Буткевіч.

Гэта быў першы вязыны канцэрт маладога калектыву саўгаснай мастацкай самадзейнасці да свайх суседаў. Ён жа з'явіўся для яго першым творчым экзаменам перад сельскімі гледачамі.

Акрылена пэсехам, моладзь стала ішчы больш сур'ёзна працаваць над развіццём свайх творчых здольнасцей. Амаль кожны вечар юнакі і дзяўчаты адразу ж з поля або фермы адпраўляліся ў саўгасны клуб на рэпетыцы. Тут яны пад кіраўніцтвам загадчыцы сельскай бібліятэкі Кунінай вучыліся правільна спяваць, тан-

25 лістапада ў Мінску адбыўся Першы рэспубліканскі з'езд членаў брыгад і ўдзельнікаў камуністычнай працы.

На з'ездзе быў абмеркаваны даклад старшыні Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў І. М. Макарава аб далейшым развіццём сацыялістычнага саборніцтва за зване брыгад і ўдзельнікаў камуністычнай працы.

На з'ездзе з вялікай прамогаў выступіў кандыдат у члены Праэітэду ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазураў.

Удзельнікі з'езду прынялі зварот да працоўных рэспублікі.

НА ЗДЫМКУ: удзельнікі Першага рэспубліканскага з'езду членаў брыгад і ўдзельнікаў камуністычнай працы. Злева направа: Ала БУЧКО — брыгадзір брыгады камуністычнай працы па літчы мастацкіх вырабаў, Аляксандра КРАУЧАНКА — брыгадзір жывапіснага цэха і Лілія КАЛАКОЛЬНІКАВА — член брыгады жывапіснага цэха Мінскага фарфора-фаянсавога заводу.

Фота С. Чыршкіна.

Эстафета ідзе па раёну

У Лагойскім раёне праводзіцца эстафета культуры, прысвечаная снежаньскаму Пленуму ЦК КПСС. Яе мэта — актывізаваць усё формы культуры-асветнай работы на вёсцы. Кожная культура-асветная ўстанова запісае ў кнігу эстафеты справядлава аб праведзенай рабоце за апошні час, а пры перадачы эстафеты з пункта ў пункт — арганізавацца канцэрт мастацкай самадзейнасці.

Цікавы запіс зроблены ў кнізе аб рабоце Кораньскага сельскага клуба. Тут за апошні час прапачытаа трынаццаць лекцыяў і даклады, праведзены два вечары пятавой і адкараў, малаўчына аформлена наглядная агітпача аб сямігодным плане. Мастацкая самадзейнасч клуба зрабіла дзясць выездаў з канцэртамі ў ішчыя населеныя пункты.

Добры канцэрт паказалі пры перадачы эстафеты самадзейнай працы Калачоўскай сельскай бібліятэкі. Задушыня прагучалі ў выкананні хору «Песня аб партыі», «Над шырокай Об'ю», «У дарогу». Салісты паралавалі гледачоў украінскай народнай пэсней «Сэршайка», жартоўнымі частукамі.

Эстафета прыйшла ўжо большую палову свайго шляху і хутка закончыць яго ў раённым цэнтры, куды будзе дастаўлена моладзь на раёны агляда калгаснай і саўгаснай мастацкай самадзейнасці.

М. ТОНКАВІЧ.

Мастацкая выстаўка

У сёдняшнім 10-годдзі БССР Любанскага раёна ёсць многа таленавітых умельцаў. Ады з іх у вольны час займаюцца разбортвам, другія — рудкадзелью, трыця — маляваннем. Работы самадзейных умельцаў прыгядзца ўвагу. Нядаўна ў саўгасным клубе арганізавана мастацкая выстаўка. Выклікаюць захапленне шыкутылі трактарыста Анатоля Папка, ваза для кветак каваля Мікалая Божкі, малюнок па матывах казак пэнісінеркі Алены Паўлаўны Івановай, сур'яты хатняй гаспадыні Марыі Аляксееўны Сухані, вышчыкі свінгаркі Раі Прорыч і ішчы.

Работы і слушачыя саўгаса ахвотна наведваюць выстаўку.

М. СЯЎРУК.

Давайце новае спяваць

На калгасных аўтамашынах па'езджалі да клуба будаўнікоў самадзейных артысты. Іх твары сваяліся радаснымі ўсміхачамі, а звонкія дзявочыя галасы з захапленнем спявалі вясёлыя частушкі. Гэта калгасная моладзь прыхада на агляд мастацкай самадзейнасці Мазырскага раёна.

— Але што гэта? Чаму ў гледацкай зале так мала людзей? — пачаліся адзін аднаго калгаснікі. І адразу прыўзняты святочны настрой нібы ветрам здзьмула. А тут ішчы прыгядзца строгія панапарачы калгасных шафераў: «Глядзіце ж, не будзеце там у клубе, бо не будзем доўга чакаць, тады пешчу пойдзеце дадому».

Пра акую гадзіну залу запоўнілі гледачы. На гэты раз «выручылі» школьнікі. Што ж, яны сапраўды цікавы народ і са здавальненнем прышлі на агляд калгаснай самадзейнасці. Крыху пазней пачалі прыходзіць і дарослыя гледачы. Толькі як ні ўгледзіліся ў залу самадзейных артысты, не знайшлі яны там сваіх кіраўнікоў калгасаў. Амаль ніхто не прыхаў і з калгаснікаў, каб «пабавіць» за свайх артыстаў.

За вялікім сталом сядзелі члены журы, але і тут не было сакратара райкома партыі і старшыні райвыканкома. Добра, што хоць завіталі на агляд загадчык аддзела прапаганды і агітпачы РК КПБ Е. Бобр, намеснік старшыні райвыканкома С. Завалеў, сакратар райкома камсамола Т. Ахрамечка. Былі тут загадчык раёйнага аддзела культуры Д. Кудрыс і гаспадарка — М. Вальфрэм.

Нарэшце канцэрт пачаўся. На агляд прыхада шэсць калектываў мастацкай самадзейнасці. Меркавалі, што ішчы тры калектывы вельшчос падедуць і адразу ўключача ў канцэрт.

Першым выступілі самадзейныя артысты калгаса імя Леніна Слабадскага сельсавета. Спяваў хор, выступілі атаматары мастацкага чытанья, салісты-вакалісты, выконвалі інтэрмедзі... Знешне, здаецца, нібы ўсё было добра: і жары ўсе праставілі, і калгаснікаў нямаа выступіла.

І тут перш за ўсё трэба сказаць шчырае сардэчнае дзякуй усім атаматарам калгаснай самадзейнасці, іх сабой вольны час праводзіць у клубе, прымае актыўны ўдзел у рабоце гуртоўкі, выступае ў канцэртах. Агляд паказаў, што многія з іх валодаюць добрымі прыгожымі галасамі, маюць тонкі музычны слых, шчыра і бескарысліва любяць мастацтва. Але ніхто з кваліфікаваных кіраўнікоў самадзейнасці горада не дапамог ініцыяваць калгаснай спяваць, да мастацтва.

Хор калгаса імя Леніна спяваў нястройна. Адчуваўся, што рыхталіся калгаснікі насхеч, як жакупць, у апошнюю хвіліну. І таму некаторыя ўдзельнікі не паспелі надта добра вывучыць словы пэсні Масалічана «Дзякуй партыі».

Выконвалі дзяўчаты танец «Малдаванска». Што пра яго можна сказаць? Як умець, так і станавілі. Калі б калгасніцы своечасова растамаўчалі, што гэта за танец, пачалі бы асноўны рухі, вядома, ён бы тады не нагадваў беларускай «Лявоніхі». Зразумела адно, што дзякца выконвалі тое, чаго не ведаеш і не ўваўляеш. У такім выпадку

цаваць, выконваць ролі ў спектаклях.

Калектыв саўгаснай самадзейнасці сёлета папоўніўся: створаны струнны аркестр. У ім удзельнічаюць чымбаліст Пітр Кавалевіч, скрыпач Эдуард Алішківец, гітарыст Антон Шпак, баяніст Уладзімір Караленка і ішчыя.

З пэсехам прыйшлі выступілі самадзейныя калектывы ў суседніх калгасах «Знаветы Ільчы», «70-годдзі Сталіна», ішчы Суворава. З цікавасцю прыгледзілі канцэрт саўгасных артыстаў жыхары гарадскога пасёлка Варашаўна Дунілавіцкага раёна, куды самадзейныя артысты вядзжалі на запрашэнню раёйнага Дома культуры.

Узросшае майстэрства паказала моладзь на раённым аглядзе мастацкай самадзейнасці. Усе нумары, з якімі выдзельнілі калектывы, былі прылічна сустрачы гледачом. Раёны аддзел культуры ўзнагародзіў калектывы самадзейнасці Ганаровай граматай, многія ўдзельнікі прэміяваны канцэртнымі падарункамі.

Г. КРЭСКІЯН.

лепш брацца за тое, што больш знаёма і блізка. Мы глыбока перакананы ў тым, што калі б калгаснікі рыхталіся «Лявоніху» ці якія ішчы беларускія народныя танцы, ён бы ў іх безумоўна атрымаўся іскрысты, яркі, бадары.

Заўважым пры гэтым, што на раённым аглядзе наогул мала выступіла танцоўраў і выконвалі ішчы толькі «Малдаванска» ды «Яблочка». І швядомага беларускага танца. І гэта на Мазырскай — цэнтры палескага краю. Вывад напраправаца адзін: не варт ахапць жорвава ў небае, яго ўсё роўна не злопіш. Нахваліна, вядома, выконваць танцы народаў СССР. Але да іх пастаўнікі трэба ставіцца ўважліва і сур'ёзна, каб дакладна перадаць у танцы яго мастацкія малюнак, самабытнась і душу таго народа, якому належыць той ці ішчы танец.

Многа месца занялі на аглядзе выступілі салісты-вакалісты. Гледачам прыгожага тэмбра валодеў удзельнікі мастацкай самадзейнасці Ліманка. Ён няблага праспяваў беларускую народную пэсню «Об, хадзіў, хадзіў малойчыню». Але і яго выкананні было шмат недаправак.

Агляд сельскіх самадзейных калектываў Мазырскага раёна паказаў, што ўжо і ў калгасную вёску пракадывае сабе дарогу хатурны астравы рэпертуар. Ледаж не кожны калектывы, які выступае ў клубе будаўнікоў, абавязкова выконваў, паўна, як аднакуча сучаснасч, «Ландышы», «Яготынае мысло» і ішчыя пэсенькі надобнага жанра. Вальчю і крыўды было гледаць на маладых калгасніц, прачытытых і шчырых, якія прынеслі з сабой шыр калгасны думных палёў і дугоў, калі яны спявалі гэтыя «Ландышы», імкнучыся хоць чым-небудзь нагадчы астрадучу спявачку.

Вывідаўся, што калгасніцы спявалі гэтыя пэснь не таму, што яны ўжо вельмі прышліся ім па душы, а таму, што нічога дашага да іх у вёску не трапіла. У неабмежаванай колькасці ёсць у магазінах пяснінкі з гэтымі пэсенькамі. Купілі і развучылі. І па радзь некалькі разоў на дзень зноў пачуеш гэтыя ж пэснь.

На гэтым і пагаводзілі. Тут жа давайце ўважч пытанне аб тым, каб і мужчынскія група хору да абласнога агляду апрадуваўся ў нацыянальныя касцюмы. Зваруўся за дапамогай да дырэктара гарадскога Дома культуры тав. Белашэўскага. А той, доўга не думачы, сказаў:

— У мяне не пракратная база... Гэта яшчэ адно ўраке сведчанне, як адарвана працуе гарадскі Дом культуры ад надзельных патраб калгаснай самадзейнасці. І загадчыца гарадскога аддзела культуры тав. Вальфрэм таксама сур'ёзна не кляпопціца, каб дапамагчы сельскай мастацкай самадзейнасці. І вась вынікі: ніхто з кіраўнікоў гуртоўкі гарадскога Дома культуры (аграма тав. Казелькі) не вылазды ў калгасныя самадзейныя калектывы, не дапамагае ім.

У Мазыры працуе ішчы музычная школа. Есць там выкладчыкі, добрыя знаўцы свайх справы. Іх пачэсны абавязак — вываляць народныя таленты, адкрываць ім шлях у мастацтва. Але і яны забыліся пра свой грамадзянскі абавязак — дапамагчы калгасным артыстам.

У свай час у Мазырскім раёне добрай славай карысталіся аркестры народных інструментаў за вёска Слабада і Спрыгаўна. Даўно перасталі збірацца на рэпетыцыі скрыпачы і дудары, імбыталі і гармоністы. У раённым аглядзе мастацкай самадзейнасці гэтыя калектывы не ўдзельнічалі.

У Мазыры ёсць добры клуб будаўнікоў. У ім надарнаа наладзана работа гуртоўкі. На ўсё Гоменскае вобласч вядома духавы аркестр. Тут рагулярна працуюць харавы, танцавальныя, драматычны і ішчыя гурткі. Але ніхто з кіраўнікоў гэтых гуртоўкі, а таксама дырэктар Дома культуры тав. Гутман не адууаліся над тым, якім чынам аказач дапамогу калгаснай самадзейнасці. Нявага да пастрб калгаснай вёскі прывыла да таго, што ніхто у прыгарадны калгас «Дружба» не вядз кіраўнікоў мастацкай самадзейнасці горада Мазыра не завітаў.

Смяцца прэба

(Прэм'ера камеды В. Зуба «Злавацца не трэба» ў Бабруйскім драматычным тэатры)

Сум па смеху... Як менавіта адчуваць яго ў апошні час глядач! Прагнана чакаць смейнай камедыі тэатра Шчыра жадуючы стварыць яе драматургі. І я маю ўсе ж такі ў нас трагічна, вясёлага, бадзёрага смеху на сцэне! То пачынаюць наўмысна гуляць словамі на французскі манер, то нібы ў цырку, ставяць персанажы ў становішча дурняў... Смешна часам бачыць гэты недарэчны спробы псымаўды публіку, бо пра іх аўтары і тэатр забываюцца на галоўнае: ачыніць камедыю ўнікалі і развіліся перш за ўсё як камедыя характараў.

І вось Бабруйскі тэатр паказвае нам камедыю В. Зуба з лагоднаю назвай «Злавацца не трэба» — камедыю хоць і не вельмі забавную, але даволі смешную. «А што ж тут смешнага?» — чуюцца галасы сур'яных таварышаў. — Дзяржава хлапоціцца аб пераводзе на пенсію састарэлых людзей, а тут аўтар вырашае праблему ўладкавання на працу сацыялістычна-галавой жанчыны. Негэпнова!

Не трэба злавацца, таварыш, на аўтара за тое, чаго ён не рабіў і не меў намеру рабіць. Яго наўмысліва гераіня маглі б быць і маладзейшай. Не ў гэтым справа. Проста аўтар вельмі, вельмі, вельмі гэтую жанчыну за не класіфікаваную натуру, за прычымства, шчырасць і неспраўдлівасць яе душы. Смеецца з абшчакі, гультаёў і надзвычай чыноўнікаў заўваж, ён хоча сказаць аб тым, які можа зрабіць кожны з нас на любым участку, калі паставіцца да справы сумленна, з агульным, з паставінай думкай аб тым, каму гэтая справа прызначана — аб нашым таварышчу, аб чалавеку.

...Неспаконны характар у Матруны Якаўлеўны Шабуенчы. Не сцісціць ёй дома. Дзяцей павядавала, вывела ў людзі. Стары Ягор Тарасавіч атрымаў добрае пенсію, якой хапае двайма на жыццё. Злавацца ён, і адначасна ўжо можна. Але сумна ёй дома сядзець, склаўшы рукі. Закарцела на працу. І пайшла наша Матруна Якаўлеўна ў сталую працаваць, як кажуць, «галоўнай, куды пашло». Ды так уздала за справу, што стала, паршце, сапраўды галоўнай. І ўжо калі яна каго куды пашла, паспрабуй не ўправіцца, як будзе табе не вельмі дасадка, як таму шэфу-кураву Пятру Пятровічу, што прычымства быў перасоніага ім баршчу. Да ўсёго ён сцірава: ці часта вымае талеркі работніца сталовай Ноша, ці смачна гатуе ежу кухар, якія прадуцтва выдае на кухню кладаўшчы Федзя, як абое аб кліентах і наводзіць парадок у сталую дырэктар Заіруха. Усё зачыніў яна, кожнага лапраніць. Нашто памаркоўны да справы чалавек Шіт Шітаніч, дык не, і да яго прычымліва: барада яго бяч ты, ён не спадабаўся, смеецца ў ёй многа. Ці не спадабаўся было б пазнавацца ад гэтай назлоўцы Федзя, дык той адрэзаў пачуў збярца такі-сякі «матэрыял» на зносіную істоту. Ды не, не выйшла. І стала Матруна Якаўлеўна дырэктарам. А калі яна, пакрыўшыся Заірухам, разлавацца і кінула працу, дык усё разам прыйшлі ўгаварваць Матруну Якаўлеўну вярнуцца ў сталую: вельмі ўжо неабходны яна там чалавек. Нават сам дырэктар трэста працяў яе зноў заступіць на пасаду. А яні кажае — пенсія. Не, шанюныя, што ні кажаце, а рана такому чалавеку на пенсію!

Ролью Матруны Якаўлеўны выконвае арыстка В. Дземідовіч. Трэба сказаць, ядрэныя выконвае. Арыстка правільна зразумела характар сваёй гераіні: не аслоня яна і не прыдзірліва, а строга. І прычымства, не завядліва, настолькі яна добра, сімпатычная. За ўсё гэта габара шчыра спачувае Матруне Якаўлеўне ў яе справы, добразычлівым смехам вітае яе наступнаю палітыку. Аднак арыстка ёсць яшчэ шмат яна чаму працаваць. Пакуль што яна авалодала толькі агульні-

хлопіа, які яшчэ некалі ў школе паціху і безнадзежна кахаў яе, а яна, сустрэўшы хлопіа ўжо ў горадзе, засаромелася чамусьці яго сталічных ботаў і старой ватокі. Цяпер жа, у час расцарвання, думка пра хлопіа была выратавальная для яе. «А дзе чамалана дзючына знайдзі пакайма канверт. То было другое Казікава пісьмо. На яго яна таксама не адказала...»

Ларыса ўсміхнулася і прыцінула ліст да грудзей.

Як бачым, усё вырашылася добра: дзючына выратавана, Казік таксама паўна будзе задаволены такім паваротам справы.

У апавяданні «Па дарозе ў Вілене» тая ж бязь аўтара за сваю гераіню-правадзіцу, імям яна мага абараняць яе ад неспрымасцей, і той ж хадзіне, толькі ўжо ў вобразе жонкі з букетам, які таксама чакае гераіню непа-за апавяданнем.

Творам гэтым не стае жыццёвай праўды, мастацкага бачання аўтарам сваіх герояў.

Неўданыя многіх апавяданняў М. Даниленкі аздаюцца чымся за ўсё да таго, што ў іх часам няма жыццёвых вобразаў і характараў, жывой анімаванасці іх з аб'ектамі, аспрадыем, што таксама важна, бо яркая акрэсленасць месца і фону дзейнага назоўці твораў пастрабны каларыт, аб'ёмнасць, тое настрабае, зроканае, імянынальнае ўспрымаючы рэчы і падзей. Але апавяданне не можа стаць мастацкім творам, калі ў ім няма наладнага, узятых з жыцця характараў, вобразна арыста ўвасаблення іх.

Гаварыць пра гэта тут неабходна таму, што сапраўды пісьменнік творыць заўсёды асабана, распазнаючы ў жыцці іх і характараў, абшчакі, гультаёў іх, намярчачы іх сувязі з асяродкам, аднаўляючы іх чынкаў, імянынальнае ўспрымаючы рэчы і падзей. Але апавяданне не можа стаць мастацкім творам, калі ў ім няма наладнага, узятых з жыцця характараў, вобразна арыста ўвасаблення іх.

Гаварыць пра гэта тут неабходна таму, што сапраўды пісьменнік творыць заўсёды асабана, распазнаючы ў жыцці іх і характараў, абшчакі, гультаёў іх, намярчачы іх сувязі з асяродкам, аднаўляючы іх чынкаў, імянынальнае ўспрымаючы рэчы і падзей. Але апавяданне не можа стаць мастацкім творам, калі ў ім няма наладнага, узятых з жыцця характараў, вобразна арыста ўвасаблення іх.

На здымку: сцэна са спектакля «Не трэба злавацца» В. Зуба ў пастаўноў Бабруйскага драматычнага тэатра.

мі рысамі характараў. Вобразу не хапае псіхалагічнага інаўспіроўкі, пакуль што збедана яго эмацыянальная гама. А магчымасці ролі ў гэтым напружкі, які нам здаецца, нечымчарпальныя.

Бадаль што самая трапятая работа ў спектаклі ў гэце вернага адчування жанра — тэза выкананне артыстам П. Масцеравым ролі шэф-куравы Патра Пятровіча. У яго асоба тэатр мае сапраўды вадзільнага актёра, а гэты профіль у наш час стаў даволі рэдкім. Пластычнасць, дасканалая міміка, умение цалкам канцэнтравана увагу на з'явае вядзючых у жыцці і важных з пункту гледжання ролі, якае выконвае, арганічнасць паводін у выбарнай характарыстыцы і, галоўнае, прыроджаны дар выклікае запікаўленасць у глядача ўсім, што ён робіць, — вось рысы, якія робяць Масцерава мастаком сваёй справы.

Есць пэўныя здабыткі і ў ролі кладаўшчы Федзя, якую выконвае У. Латышаў. Арыст гэты наўдана прыйшоў у тэатр з самадзейнасці і, можна смела сказаць, тое, што яго ўзялі, не было памылкай. Створаны ім вобраз сведчыць аб тым, што пры штодзёнай працы і належнай увазе з боку рэжысура ён можа стаць карысным чалавекам у тэатры, бо здольнасці ў яго небагія. Такага Федзя — хлопіа «бес бара» ў тэатры, дамарсалага, пош-жуана і перспектыўнага прадаўсета кожны з нас, бадай, сустракаў у жыцці, гэты — характэрны тып.

Георгій КОЛАС.

ПА СЛЯДАХ НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ

Культурная ў саўгасе «Чавускі»

На жалі, астатні персанажам камедыі ў спектаклі бабруйчан менш пашанавала. Можна аздаціцца таксама імяч з Ношаў (артыстка Н. Барара), з Ягора Тарасавічам (артыст В. Сакалоў). Гэтыя вобразы хоць і не іхавіць багачем актёрскай фантазіі, але выконваюць проста, шчыра, з удзікам сцэнічных задач.

А вось дырэктар сталовай Заіруха ператварыўся ў выкананні М. Міхайлава ў нейкі ўмоўны знак, пад якім трэба разумець дрэннага чалавека. Аніводнай жывой інтанацыі, нармальнага позырку, чалавечага руху, Вось як не трэба іграць у камедыі!

Абстрактныя дэрачынацыі, а не жывыя людзі выглядаюць вобразы Дашы (артыст Ул. Гурчанкоў), дырэктара трэста (артыст М. Куц), Непатрэбныя зноўца ў п'есе і ў спектаклі вобразы Лізаветы (Л. Мацвеева), Насі (Ю. Савеніч). Але тут, бадай, больш інаватэ драматургу, таму што не наўдана ім самастойных функцый. Даводзіцца пашкадаваць і аб шэфі ролі Шіта Шітаніча (артыст Я. Гоша), якае не знайшла ў тэатры належнага ўвасаблення.

Паставіў гэты спектакль малады рэжысёр А. Пушыкоў. П'еса вырашана ім у добрым камедычным ключу.

Непатрэбнае суседства

Чытач з Гомеля Ул. Пернікаў прыслаў пісьмо ў рэдакцыю, у якім пісаў пра ўмовы работы Чачэрскай дзіцячай бібліятэкі, пачынаючы з якой размычаны буфет. Наведвалічыкі яго перахаджаюць юным чытачам.

Гомельскае абласное ўпраўленне культуры паведаміла рэдакцыі, што Чачэрскае райкамаком даў указанне праўдэнае райкамаком даў перавесці буфет у іншае памяшканне.

На левай руды ён трымаў дзючынку самі-насамі месцаў, у правай нёс чамалана. А да маёрам ішлі, размазаводу па тварых слёз, дзючынка габоду ішлі і хлопчык у матросці — крыху меншы за сястру. Хлопчык трымаўся за банькаў кіеў і нёс малянае вымаўляе, і ніяк не зьява зраўнець, бер маёр да вагона ці ішоў, у гэце фразы і зусім недарэчныя і вясёлы будова: «Басконцы сады Брыльскага саўгаса, напрыклад, раз ішлі гуліцца пад цяжарам (?), а зараз пазалочаныя сонцам плады даспявалі толькі на асобных дрэвах» (стар. 9); «Жыта выгнала ўжо ладная сыра» (стар. 33); «Жаніны рукі і плечы аднаўлялі цёмнай бронзай, і Вітант юныя раз паглядваў на ранку з зайдзюсцю» (!).

Або такая фраза: «Дарафіла злаваў, узмахваў вымаўляем чубам і, паліскачы залатым зубам (мусыц), у Архангельску ўстаіў», даводзіў... Яна патрэбныя двавозіць, што рыфма, патрэбна ў вершак, проста недарэчны і недарэчны ў прозе, як недарэчны і такі вось неспрымны алег складоў і літар: «...нават начарціў на дошцы прасценкі чарціж, а сутракаў кожны дзень».

ВОСЬ ЁН — ЗАВОД!

М. ВАДАНОСАЎ

«Іна... Іна...»
Чаму ён так часта думае аб ёй? І чым больш турбот, чым цяжэй жыццё... — тым аскраеўшы успаміны. Кружлы, амаль дзіцячы твар, вясёлыя вясёлыя вочы. Добрая воля. Ці могуць яны хлусіць? Колькі ўжо год ведае Дзімка Іна, а не памятае выпадку, каб яна шукала, не стрымала слова, не ўмела пачаўчыць, калі трэба. Хто ж ён, той Артур, якому яна ўсміхалася сваімі добрымі, даверлівымі вачыма і абыхалася прыйсці ўвечары да кінатэатра?.. Навошта ён яе сёння сустраў?

Адаўшы старому майстру Антону Пятровічу неабходныя дакументы, Дзімка збярэда вырашыў «пагутарыць з Інай начыстату».

Яму пашанавала. Ледаць толькі апынуўся за знаёмай брамкай, як з белеўкага аднаўляўся вадка доміка з фігурным франтонам выйшла Іна. Яна была ў шаўковым квінэстам каляце. Доўгія русыя валасы хвалямі каліліся на плечы.

— О! — усклінула яна, збегшы на драўляных сколах на дарожку, абдала якой груста раслі рамонкі і яшчэ нейкія ружовыя кветкі...
Сэрца нібы абарвалася ў Дзімку. Ён абарпер плачым на зачыненую брамку і пераваў дых. Злосць адрэзаў анікла, нібы не зусім не было. «Хто тая ж, добра... цёмныя вейкі, чысты позірк...»

— Ну, чаго стаіш? — здзіўлена прамовіла Іна, чакаючы яго на паўдароце.

— Ды я... ішоў тут блізка. Дай, думаю, зайду... нібы апраўдваўся ён.

— І добра зрабіў! Дзе ты прападаеш наогул? Мы зусім згубілі азіні аднаго. Я так сумавала, так сумавала... Ну, што ты, куды падаў? Ды сядай хутчэй вась тут, расказвай. Я паймаў ад неапрэняна хутчэй усё ведаць... — як звычайна, скоргаваркай сыпанула Іна.

Яны селі ў цёпую веранду, абсалданай дзікім вінградом. Дзімка ведае гэты асабны дзюнь, гадзі ўжо наўдана тры, але дзікер чамусьці ён ачыў тут себэ чужым, як кажуць, не ў сваёй талерцы. І няжыкі шторы на дзвярах, і кожны талерцы. І няжыкі шторы на дзвярах, і кожны талерцы. І няжыкі шторы на дзвярах, і кожны талерцы.

— А я асабным нічам і не пахавалася, — пачаў Дзімка, па звычайнае страшушы галавою неспаскуманнае валасы, што спаўзлі на вушы. — Я... працаваць пайду. На завод!

Іна прыклала ружовую, пухлую руку да яго ілаба.

— Тэмпература, алаецца, нармальна, а гаворыць глупства... Ты ж быў самы здольны сярод нас!

— Ну і што з таго?

— Пеша стане філалагам. Ігар — доктарам, Раман — хімікам, а ты — рабочым. Гэта ж недаравальна...

— Калі Іна скончыла, Дзімка шыра глянуў ёй у вочы.

— Я стану рабочым, адным з мільёнаў! — у рэдакцыю сказаў ён. Халодны агеньчык успыхнуў і згас у яго прыжмуржаных вачах.

— Справа твая... — пачінула плячым Іна і паглядзела кудысьці на вуліцу. — І наогул... Як ты змяніў? Памятаеш, мы марылі...

— А ты не змянілася, — перанімаў яе Дзімка і асцрыгна дзярнуўся да яе валасоў. — І валасы тые ж, і вочы...

— Валасы, дзірчы, сёння апошні дзень дажываюць... — яна ўсміхнулася і, накруціўшы на руку касмылёк валасоў, дадала: — Як гэта бацька гаворыць? Во — кансерватары ў любым іх правядзенні — школьнікі грамадства.

Іна зноў засмялася.

— Значыць, будзе прычоска «пасля тыф» ці «хлупчух без мамы»? Гэтакае памятаў — ён ускаманіў свае валасы.

Яна калынула яго позіркам.

УРЫВАК З НОВАЙ АПОВЕСЦІ «ЗА ПАРОГАМ СТАЛАСЦІ»

— Чаму ў цябе сёння такі злосны вачы? Ты прыйшоў, каб пасварыцца?

— Я прыйшоў запытаць сабе ў кіно. На дзевяць вечары... — зусім неспазываена прамовіў Дзімка і дапытліва глянуў на дзючыну. Яна сумелася адрэзаць, але хутка авалодала сабою і грэблява паглядзела на яго вочы: клятучую кашулю і цёмна-сінія, выштырты штаны. Добра, што яна не бачыла яго там, дзе кінатэатр.

— Нічога, — зразуўе яе хлопце. — Атрымаў зарплату, куплю што-небудзь лепшае. Я ж гаспадар у хале.

— Калісьці ты да нечага імкнуўся, — ухляючыся ад размовы, адказала яна.

— Што ты гэтым хочаш сказаць?

— Ты і без сур'яднай адукацыі мог стаць звычайным рабочым.

— А я не звычайны рабочы, — неспрымна адказаў Дзімка.

— Інжынер!

— Так, інжынер! Галоўны інжынер буйнага завода, — ледаць стрымаўся, каб не абрашыць яе, адказаў Дзімка. — Гонар, уласная машына, сям'я...

Гэта былі яе словы. Іна крыва ўсміхнулася.

— У кіно сёння я не пайду, — сказала яна і ўстала. — Мама загадала быць дома.

Дзімка зразуўе, ён глядзеў у яе добрыя вясёлыя вочы і думаў: «Калі яны і маюць — усё адно прыгожыя...» Усё ж ён моцна кахаў яе, гэтую дзючыну...

— Што ж... Да лепшай сустрэчы... — Дзімка добрага... Ты яшчэ падымай. Хоць работу выберы не абы якую, — павучальна сказала Іна, прыводзічы Дзімку на вуліцу...

Дома яго ўжо чакаў Хведар — чубаты, прыгожы хлопце галоў дзючыны лянці. У яго былі надзвычай густыя і цёмныя бровы, якія амаль сыходзіліся на пераносіцы.

Пасля дэмабілізацыі з арміі ён пачаў працаваць на заводзе інструментальным і праз год ужо быў вядомы не толькі на сваім заводзе. Аб ім Дзімка чуў ад Антона Пятровіча.

— Ну, брат, лічы сябе шчаслівым! — Хведар устаў з крэсла і абярнуў пачінуў руку Дзімку. — Будзеш працаваць у нашым ішчу. Гэта, брат, вясёлы гонар.

Дзімка паглядзеў на яго замасленую спячоўку, на чорныя ад металічнага пылу рукі і абыякава адказаў:

— Была б шыя — хамут зноўдзецца... Акуль мог ведаць Хведар, што ў яго на душы!

— Ды ты што? У наш ішч не кожнага так адрэзаў... Скажы дзюк Антону Пятровічу.

— А мне усё роўна куды... Пайшлі ці што? Хведар паківаў галавою.

— Ну і работнікам будзе Івану... Не нарадуешся.

Калі падыйшлі да праходнай, зваўчыкаў Антона Пятровіча. Маленкі, хударлявы і зусім паслывы, ён прыёма ўсміхаўся аднымі вачыма праз свае залатыя акулеры і махаў пророскам.

— Зноў курае выдзеш? — спытаў дзюжурны, аўсаты стары, аглядаючы Дзімку з галавы да ног.

— Рыхтуем, так сказаць, новае пакаленне! — адказаў Антон Пятровіч. Пры сцэніцы з ім, Дзімка павесіла. Яму хіцелася сказаць што-небудзь вельмі разумнае, але слоў не было.

А на трыгортнай заводзе было хораша! Усюды віднеліся драўні, клубы з кветкамі, дарожкі, каля якіх дзюжурныя шэрамі стаялі вітрны. Бышам тут быў які парк, а не завод.

Антон Пятровіч, які ішоў наперадзе, спыніўся і паказаў на вясельні пэх злева:

— Ты будзеш там працаваць... Дзімка паглядзеў на Хведара.

— Пойдзем?

— Раз бы, ды не магу, — адказаў той, развёўшы рукі. — Я — к дзюжурцы. З мяне тут такога героя зрабілі, хоць уцякаў...

Збіральнікі скарбаў фальклору

Развіццё народнай творчасці ў наш час суправаджаецца з'яўленнем новых форм удзелу шырокага масу будаўніцтва сацыялістычнай культуры. Шматлікія гурткі мастацка-самадзейнасці ўжо сталі прыватны і неабходнай формай культуры адпачынку працоўных горада і вёскі.

У апошні час усё больш і больш ітузіаста-аматараў аддаюць свае сілы зборанню ўзораў народнай музычнай творчасці. Спыткі з запісамі талерцаў народных песень нарэдка можна сустрыць у загалічакі кляўдзюўных напеваў. Збораннем фальклору займаюцца і калгаснікі, асабліва моладзь. Многія са збіральнікаў часта самі праўдэлаюць ініцыятыву ва ўстанавленні кантактаў з навуковымі і творчымі арганізацыямі, кансультацыя з імі.

Актыўны збіральнік беларускай народнай творчасці А. Русноўчыч з рэскі Пятровічы Парыцкага раёна ўжо некалькі год запісаў зусім мнагачына-паэтычнай творчасці ў сваёй вясёласці. У Інстытуце мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук БССР, з якім Русноўчыч падтрымлівае сувязь, заўважаныя.

Дзіцячая мастацкая студыя

Мастацкі музей калгаса імя Сталіна, Іваўшыцкага раёна карыстаецца вялікай папулярнасцю ў хлоса-робаў. Калгаснікі з цікавасцю знаёмяцца з творами беларускіх жывапісцаў і скульптараў.

Па ініцыятыве мясцінскіх і брэсцкіх мастакоў пры музеі арганізавана дзіцячая студыя вымаўлячак мастацтва. У ёй навучанца 25 хлоса-век. Дзеці калгаснікаў знаёмяцца з асноўнымі рысунка, кампазіцыі, вымаўляючы гісторыю беларускага вымаўлячак мастацтва. Вялікую дапамогу студыі аказваюць мастакі Мінска і Брэста.

Каб людзі маглі адпачыць

У нашым раёне 28 кляўдзюўна-асветных устаноў, з якіх 24 знаходзяцца ў сельскіх месцавасцях. Пераважная колькасць іх не падрыхтаваны да зямных умоў. І цяпер нішто не з'яваецца іх рамонтам. Праўдэнае калгасаў чакаюць, пакуль сельскія Саветы пачнуць рамонтаваць клубы. А ў сельскіх Саветах разважаюць так: «Калгасына памяшканні... Ніякай калгасы іх і рамонтаваць».

Праўда, бач праўдэнае калгасаў, якія на-гаспадарку хлапоціцца аб сваіх установах культуры. У сельгасарцелі «Зара» намешканне клубу добра адрамантавана і падрыхтавана да работы ў зямных умовах.

Для бібліятэкі адрэдаваны самы лепшы пакой, у якім заўсёды людна. Загадчыца клубу Зінаіда Малатоўчыч умеє ачыніць і зноўдзецца. Яна арганізавае канцэрты, калектыўныя чытанні цікавых кніг, канферэнцыі чытачоў.

Не будучы сумараць вечамамі калгаснікі арыдзелі «Перамога», «Парыжская камуна», імя Калініна і «Бальшавік». Тут у клубы дзіла і футуліна. Загадчыца імя ініцыятыўныя людзі.

А я праводзіць вольны час калгаснікам сельгасарцелі «Новы пях» Іці ў клубы да суседзях? Вельмі даўка. У сваім жа не ўсёдзіш без добрага кажука і валёнка, Палову памешкання займае ўпаўдэнае 3-ае недароўнае плошчы кляўдзюўнае рамяніцы быў зроблен да гаспадарчых кляўдзюўні. Кнігі вясельныя на падлозе. Леташняй зімой нах кляўдзюўнай быў дзірава дах. У час адліду на кнігі залікала вада. Многія з іх раскіданы, пакрыліся ішчэ і былі вышынены, які неспрымны. Гэтай зімой, як бачна, будзе тое ж самае, бо рамонтам клубу ніхто не цікавіцца.

В. ЯЛАТАУ.

Новыя кнігі, якія выйшлі ў Дзяржаўным выдавецтве БССР. На здымку: вокладкі кніг «Творы беларускіх мастакоў у Дзяржаўным мастацкім музеі БССР» (складальнікі—навуковыя супрацоўнікі музея П. Герасімоў і Г. Баравіч), «Блакiтнае ззякно» Р. Сабалеўкі, «Беларускі Дзяржаўны народны ансамбль песні і танца» Л. Мухарыскай, «Перад світаннем» Маю Дуя.

У такім жа стане знаходзіцца і памяшканне бібліятэкі калгаса «Шлях да камунізма». Спрачэнае старыняна калгаса тав. Кавалеўскага са старэйшай Уздэўскага сельгасарцелі тав. Бурыносекам аб тым, хто памінае рамонтаваць гэтае памяшканне. Але ад гэтых спрачак цяпдэй не стае. Хто ж усё-такі памінае кляўдзюўнае аб клубах, каб людзі ў вольны ад работы час тут маглі адпачыць?

А. ДЗЕМІДЗЕНКА.
Глыбокі раён.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

